

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Kršćanstvo mora biti podlaga.

Dva krščanska vladarja, oba predsednika republik, sta nedavno spregovorila besede, ki so vredne, da se zabeležijo v trajnejši spomin, ker vsebujejo izpoved krščanstva in njegove potrebe za zasebno in javno življenje ter za ureditev političnih in gospodarskih razmer. Ta dva vladarja sta: predsednik avstrijske republike Miklas in predsednik Zedinjenih držav Severne Amerike Roosevelt. Znamenite so te besede že radi tega, ker se ne čujejo povsod.

So stranke po posameznih državah, ki hočejo krščanstvo, njegova načela in njegove pravice popolnoma izključiti iz države, njene uprave in njenega življenja. So ljudje, ki istovetijo sebe in svoje z državo ter pod pretvezo državnih koristi zasledujejo v svoji nekrščanski sebičnosti samo svoje lastne koristi. V takih razmerah je krščanska beseda s tako visokih mest dvakrat dobrodošla.

Vojak Kristusov sem.

Papež Pij XI. je podelil avstrijskemu državnemu predsedniku odlikovanje najvišjega reda Kristusovega, sploh najvišje cerkveno odlikovanje. Povodom svečanosti, ki se je ob predaji tega odlikovanja vršila v cerkvi sv. Štefana na Dunaju, je predsednik Miklas imel v cerkvi — redek slučaj, da laik govori v cerkvi — govor, v katerem je rekel: »Biti vojak Kristusov mora biti želja vsakega kristjana. Vsak se mora truditi, da to pokaže v življenju ter da tako uredi svojo vest v vprašanih javnega in zasebnega življenja. Vsakdo je to obljubil pri krstu na usta svojega botra, pozneje pa pri prvem sv. obhajilu in pri sv. birmi. Da sem pravi vojak Kristusov, sem se tudi jaz trudil v celem svojem delu, dela polnem življenju. To izpovem odkrito in z veseljem, čeprav sem si svest svoje nepopolnosti, greha in človeških slabosti, ki na mi jih Bog kot milostljiv sodnik odpusti. Danes pa stojim pred oltarjem ne kot zasebnik. Tudi na svojem visokem mestu, ki me je nanj postavila božja previdnost, kot predsednik države iz polnega srca želim izvajati v življenju ta načela: živeti v skladu z obljubami moje mladosti. Ne samo kot zasebnik, marveč kot zvezni predsednik avstrijske republike sem pred odličnimi predstavniki cerkve in države ponovil izpoved katoliške vere. Popolnoma v istem smislu zvestega sledi-

nja Kristusu Kralju razumevam odlikovanje, ki mi je bilo danes podeljeno. Vem, da mi v tem sledi ves narod, ki je v duhu danes skupno z menoj ponovil slovesno obljubo in izpoved vere, katero sem izrekel tukaj pred oltarjem.«

Zaupam v duhovne sile, ki jih je krščanstvo nakopičilo.

Pred nekoliko dnevi je bilo v ameriških časnikih čitati, da je predsednik Roosevelt v družbi dveh ministrov obiskal katoliško konferenco, prirejeno v New-Jorku povodom 100letnice Vincencijevih konferenc, ki se je udeležilo 40 škofov — med njimi 3 kardinali — in 3000 zastopnikov iz vseh škofij. To ogromno konferenco ameriškega katolicizma je zaključil sam predsednik Roosevelt — po veri, kakor znano, protestant — z govorom, ki je vzbudil v javnosti veliko pozornost. Najprej je pohvalil delovanje katoliške cerkve, ki so ji ravno pred 100 leti francoski revolucionarji vrgli v obraz psovko: »Cerkev, pokaži, kaj si naredila!« Cerkev je to izzivanje sprejela in z vso odločnostjo pokazala, da krščanstvo ni mrtvo, da krščanska vera še živi, ter da je življenje in delovanje katoličanov v skladu z nauki njihove svete cerkve. Govorec o svojem obnovitvenem načrtu, ki zahteva nesebičnih, požrtvovalnih, svojega bližnjega ljubečih izvršilcev, je poudaril to-le:

»V tem velikem in težavnem boju za obnovo naše domovine sem hvalabogu

IZJAVA.

Podpisani škof Alojz, viš. vet. svetnik v Ljutomeru, prekličem očitek, da je kandidatno listo pri zadnjih občinskih volitvah, katere nosilec je bil g. Rajh Jakob, posestnik v Ljutomeru, voliti protidržavno, kot neosnovan ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od tozadavne tožbe. 1116

Škof Alojz, viš. vet. svetnik v Ljutomeru.

prišel do zaključka, da naše ljudstvo čimdalje bolj spoznava, da so duhovne vrednote mnogo več vredne kakor materijalne vrednote. V tem leži vsa tajna našega uspeha ali neuspeha. Nekateri narodi drugod so hoteli z dekreti in zakoni prepovedati človeštvu, kar je njegova prva pravica, da namreč veruje v Boga in živi po zapovedi svoje vere. Prej ali pozneje so ti narodi spoznali, da se s tem zaman zaganjajo v bitno, osnovno in neumrljivo pravico človeškega rodu, v pravico, ki jo je še vsako stoletje naše zgodovine dokazalo, da je za napredek človeštva neobhodno potrebna. Jaz nisem niti trenutka pomišljal, da bomo prišli iz te mračne doline na svetlo. Bil sem prepričan, da bomo zmagali, da bomo uspeli. Zakaj? Zato, ker verujem ne samo v pravičnost naših državnih ustanov, ampak ker trdno verujem in zaupam v Boga, ki nas bo vodil in nas bo podpiral. Ker tudi trdno zaupam v duhovne sile, ki jih je krščanstvo nakopičilo in ki jih stavlja na razpolago za našo obnovo. Zato, ker gori v meni vera v stalno nadnaravno božjo pomoč!

Število samomorov. Človek ni sam svoj stvarnik, torej tudi sebe uničiti ne sme. Iz božjih rok je prejel dušo, ki jo mora zopet izročiti Bogu, kadar je to volja Boga-stvarnika in sodnika. To je stališče zdravega razuma, ki je popolnoma skladno z naukom katoliške cerkve. Kakor uči katekizem, samomorilec greši zoper Boga, ki je gospodar življenja in smrti; zoper svojo dušo, ki jo pahne v pogubo; zoper druge ljudi, ki jim napravi žalost in škodo. V vsakem posameznem slučaju samomora preceniti krivdo, je težko in nemogoče človeku. Je samo eden, ki ve in sodi, to je Bog. Zatemnenje razuma je okolnost, ki zmanjša in olajša odgovornost ter omili ali celo ukine krivdo. Res pa

je tudi, da bi življenje po krščanskih načelih in s pomočjo božje milosti, ki jo katoliška cerkev deli s svojimi zakramenti, jako zmanjšalo število samomorov. Če nastopijo težke življenjske prilike, mnogoteri kar obupa in si konča življenje. Ni tiste srčnosti, ki je krščanska krepost, ki jo Bog s svojo milostjo podeli vsakomur, kdor to hoče ter je na to pripraven. Ako kdo ne doseže tega, kar je predmet njegovih želja in kar si je utepel v glavo kot smoter življenja (n. pr. zaljubljenec, zaljubljenka), si dostikrat požene proglo v glavo, skoči v vodo ali si s strupom konča življenje. Manjka mu onega samopremagovanja, ki je potrebno vsakomur, kdor smatra življenje za resno in hoče biti kos življenjskim nalogam. Ni treba, da bi nadalje naštevati slučaje. Poudariti pa je treba, da je veliko in rastoče število samomorov slabo pričevanje za sedanje človeštvo. In to šte-

pričnejo pri človeku v začetku 40 let. Pritisk v glavi, nervoznost, omotica, težko dihanje, občutki tesnobe v srcu, splošna utrujenost, delanežnost, pomanjkanje spanja itd. so prvi znaki, ki se jih nikdar ne more vzeti dovolj resne. Pravočasno in uspešno odstranite vse te nadloge z rednim uživanjem zdravilnega Planinka-čaja Bahovec, ki očisti in razredči kri, tako da ista znova pravilno cirkulira po zopet prožnih žilah. Planinka-čaj razkroja in odstranjuje vse strupene

NEVARNA LETA

in zdravju škodljive snovi, ki se valed lenega preosnavljanja organizma nakopijo v telesu. Telo se zopet osposobi k novemu obnavljanju, k sprejemanju redilnih snovi, to je k novi mladostni energiji. Pričnite še danes in nabavite si v najbližji lekarni pristni PLANINKA-ČAJ BAHOVEC v plombiranih zavitkih po Din 20.— in z napisom proizvajalca:

Apoteka Mr. BAHOVEC, Ljubljana.

Reg. br. 12590-20/VII. 1932.

vilo je v resnici veliko. Socialno-politični odsek Zveze narodov je objavil statistiko samomorov v treh desetletjih sedanega stoletja. Po tej objavi znaša število samomorov od 1. januarja 1901 do 31. decembra 1931 deset milijonov. To ogromno število je vprav tako veliko, kakor število žrtev svetovne vojne.

Protestantovski misijoni. Protestantje, bodisi evropski bodisi ameriški, zlasti poslednji, se mnogo trudijo, da bi poživili svoje misijonstvo. Ni toliko merodajen samoverski nagib, kakor ozir na katolicizem, kateremu bi radi delali konkurenco. Svojim misijonom dajejo protestantje prav velika gmotna sredstva na razpolago. Ako bi katoličani mogli razpolagati s tolikimi sredstvi, bi se katoliško misijonstvo še bolj razmahnilo kot sedaj, ko se mora boriti s pomanjkanjem gmotnih sredstev. Kljub temu, da so protestantovski misijoni v gmotnem oziru dobro preskrbljeni, ne uspevajo tako, kakor je želja vodilnih protestantovskih krogov. Ne samo da ni uspeha, v nekaterih pokrajinah se kaže dnevno rastoče nazadovanje. Tako se godi protestantovskim misijonom v Indiji. V okrožjih Lyalpur in Tangia, ki spadata k škofiji Lahore, so morali protestantje zapreti 12 misijonskih ljudskih šol radi pomanjkanja učencev. Vzporedno s propadom protestantovskega misijonstva se dviga katoliško, ki ga tamkaj vodijo belgijski kapucini. Ti vrli katoliški misijonarji so sprejeli v katoliško cerkev že celo vrsto protestantov. Tudi protestantovski pastori, onosno njihovi otroci, prestopajo v katoliško cerkev. Leta 1932 so se pokatoličili 4 sinovi in hčere protestantovskih pastorej, leta 1933 pa 5. V teh krajih trpijo katoliški misijoni na nedostatku, da pripadajo njihovi katehisti in laični apostoli izključno najnižji indijski kasti (parias) ter da so za delovanje med inteligenco premalo izobraženi.

Sveti mandarin ali iz budizma v katolicizem. Tako so na Kitajskem imenovali gospoda Ju-nai-jena. Pred nekaj leti je bil v vojaški misiji na Francoskem. Potem se je vrnil na Kitajsko, kjer je dosegel visoke časti in službe. Vse to je izvrševal tako, da so ga splošno nazivali »sveti mandarin«. Pripadal je budistični veri, za katero je bil tako vnet, da so ga imenovali kras in podpora budizma, kakor so ga tudi častno nazivali »steber domovine«. Star je bil že 30 let, pa še neoženjen, kar je za te kraje redkost. Prigovarjali so mu, naj se oženi, ter mu ponujali lepe in bogate neveste. Pa ni hotel. V njegovi duši se je vršil čuden proces. Razmere v kitajski domovini so ga ne samo raz-

očarale, marveč globoko užalostile. Nekaj časa ga je spremljala in mučila misel, da bi izvršil samomor, kakor storijo sedaj mnogi kitajski rodoljubi. Pa se je premislil. Odločil se je postati budistični menih ter zapustiti svet in ljudi. Prej pa je sklenil iti na potovanje, da prouči razmere budistične religije po Kitajskem, Japonskem in v Indiji, kjer je domovina te religije. Hotel je spisati zgodovino budizma. Strogo zapupno se je posvetoval s svojim prijateljem iz mladih let, polkovnikom Vincencem Čang-Ven-om, ki sedaj zastopa Kitajsko pri Zvezi narodov. Polkovnik Čang-Ven je svojo vojaško izobrazbo dobil v francoski vojaški akademiji

Saint Cyr pri Parizu ter je postal na Francoskem katoličan. Čang je svojemu prijatelju nasvetoval, naj najprej skrbno preuči katolicizem, preden postane apostol budizma. Ju-nai-jen je nasvet svojega prijatelja izvršil. Vestno je preučeval katolicizem, in posledica je bila, da ni postal budistični menih, marveč je potrkal na vrata katol. samostana »Malih bratov sv. Ivana«. Tam se je pripravil na krst in se sedaj pripravlja na to, da postane katoliški redovnik. Takšna je po opisu vatičanskega lista »Osservatore Romano« življenjska pot »svetega mandarina«.

V Domu duhovnih vaj pri Sv. Jožefu nad Celjem se prične tridnevne oddeljene duhovne vaje za žene v soboto dne 18. novembra, ob 6. uri zvečer. Ravno tako za žene v soboto dne 16. decembra, ob 6. uri zvečer. Za dekleta bodo zaprte duhovne vaje v Domu od sobote dne 2. decembra, ob 6. uri zvečer dalje. (Duhovne vaje trajajo vselej ob 6. uri zvečer prvega dne, nato polni drugi, tretji in četrti dan, ter se zaključijo petega dne zgodaj jutraj. V oznanilu se bo vselej imenoval le prvi, začetni dan s pričetkom ob 6. uri zvečer.) Pridite v obilnem številu, da se odpočijete v samotni in se ohrabrite za nadaljno življenjsko pot!

»Kmetijski list« z dne 31. oktobra piše o volitvah v delavsko zbornico to-le: »Kaj naj reče državna oblast na več ali manj prikriti »javne« nastope z zakonom razpuščenih strank? Nastop teh strank, oziroma njenih delov, ni koristen niti za delavstvo, ni pa tudi v skladu s splošno državno politiko, ki nikakor ne sme kratiti delavcem njihovih pravic, na drugi strani pa zopet ne more dopustiti, da vodijo razni »voditelji« delavstvo po starih političnih potih, čeprav pod firmo »strokovnih organizacij«. Vsekakor bo treba najti pot, da se stari politiki tudi v delavskih zastopih napravi konec. Delavske zbornice imajo nalogo skrbeti za materialni in kulturni napredek delavstva, ne pa za »svetovne nazore«. S starimi političnimi ostanki je treba povsod enkrat za vselej korenito pomesti in z novo državno politiko bo treba spraviti čimprej v sklad tudi vso ostalo zakonodajo.«

Domačija pogorela. Posestniku Jožefu Miheliču na Grajenšaku pri Vurbergu je pogorela v odsotnosti domačih domačija. Rešili so le živino ter pohištvo.

Uboj tasta pred sodiščem. Dne 4. novembra je obravnavalo mariborsko sodišče naslednji slučaj: Letos dne 15. avgusta je ubil Štefan Lubej, 28letni kovaški pomočnik ter posestnik svojega tasta Simona Pleteršeka na Vrhlogi pri Slov. Bistrici. Omenjenega dne je napadel stari Pleteršek svojega zeta, ker je ta pretepel nezakonskega sina

svoje žene. Lubej je stekel po samokres in je oddal proti tastu tri strele, a ga je zgrešil. Ker ni šlo s kroglo, je ubil zet tasta s kolom in je bil obsojen na 8 let robije. Ubijalec se je izgovarjal s silobranom.

Za pomoč — noži! Na povratku proti domu je naletel ljutomerski vrvar Prinčič s svojim tovarišem na brezposelnega vrtnarskega pomočnika, ki je ležal na tleh. Spravila sta ga na dvorišče njegovega doma. Nekoliko pozneje je šel Prinčič pogledat, da bi zavlekel onemoglega v hišo, ker je že zunaj hladno. Pri lesi pa je prejšnji tuje pomoči potrební planil nanj iz zasede z nožem. Prizadjal mu je par ran na glavi ter mu razrezal klobuk in novo obleko. Ranjenca so spravili v bolnico v Ormož. Napadalec se izgovarja s pijanostjo in da je mislil ob prihodu Prinčiča na dvorišče, da se ga hoče lotiti dejansko kak pretepač.

Napad iz zasede. V noči je bil napaden iz zasede 21letni Franc Kolarič iz Hribovec pri Ptuj. Neznanec je oddal nanj strel iz puške in ga tako ranil, da se zdravi v ptujski bolnici.

Financarjeva puška ni šala! Koncem oktobra sta se podala Prekmurca: posestnik Lorbek in njegov tovariš iz Dedoncev z nahrbtnikoma iz Jugoslavije v Avstrijo, kamor sta nameravala vtihotapiti žganje. Pri prekoračenju meje ju je izsledil avstrijski stražnik, ki je oddal štiri strele v zrak. Presenečena sta odvrгла nahrbtnika in pribežala v gozdlič na avstrijski strani, odkoder sta grozila stražniku s strelji. Izzvani omejni stražar je začel zopet streljati in je smrtno pogodil Lorbeka.

Surovost. Začetkom minulega tedna v noči je bil izvršen od neznancev divjaški napad v Ločkem vrhu pri Sv. Urbanu pri Ptuj na zakonca Franca in Elizabeto Kranjc. Nekdo je razbil šipe na oknu, nakar je šel pogledat hišni

Hočeš srečko brezplačne loterije?

Tedaj si naroči »Naš dom«!